Redacțiunea, Administrațiunea Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 54. Brașovŭ, Joi, 10 (22) Martie 1888.

Brașovŭ, 9 Martie 1888.

In numĕrulŭ trecutŭ a ḑiaruluĭ nostru amŭ vorbitŭ despre noua ordinațiune a ministruluĭ de justițiă, prin care se dispune, ca de aicĭ înainte documentele, ce se alătură la cererile de întabulare în cărțile funduare, sĕ fiă scrise în limba maghiară.

Credemŭ, că este consult a vedé și opiniunea celoralaltĭ concetățenĭ asupra acestei funeste ordinațiunĭ, și spre scopulŭ acesta presentămŭ în traducere ceea ce scrie în privința acésta organulŭ compatrioțilorŭ Sașĭ din Sibiiu *„Sieb. d. Tageblatt“* în Numĕrulŭ sĕu din 17 Martie n.

Articululŭ în cestiune, intitulatŭ: „Violențe fără sfĕrșitŭ împotriva limbeĭ“ se începe cu următórea citațiune din o vorbire a lui Mocsáry:

„Alipirea de naționalitate, de limbă, de obiceiu, de tradițiune, apĕrarea în contra atacurilorŭ asupra acestora este de asemenea efluxulŭ libertățiĭ personale, ca și alipirea de religiune.“

Apoi continuă în modulŭ următorŭ:

„Acela trebue sĕ facă pasulŭ celŭ dintâi, care violéză pe altulŭ, acela, în a căruĭ mână zace rolulŭ activŭ, dér nu acela, care jócă rolŭ pasivŭ; esecutarea putereĭ statuluĭ zace în mâna maghiarismuluĭ, decĭ este datorința acestuia, sĕ documenteze prin faptele legislatureĭ și ale guvernuluĭ, că voiesce a realisa egala îndreptățire a naționalitățilorŭ. Naționalitățile nu potŭ face nimicŭ alta, decâtŭ sĕ-șĭ esprime nemulțămirea; acésta însĕ trebue s'o facă, până ce nu se vorŭ satisface dreptele lorŭ plânsorĭ și până ce maghiarismulŭ nu probéza prin fapte, că 'i zace la inimă îmbunĕtățirea relațiunilorŭ.“

In locŭ de acésta, maghiarismulŭ dă lovitură după lovitură. Ministrulŭ de comunicațiune, a căruĭ ordonanță interḑice de a se mai primi espedițiunĭ postale oficióse cu adrese într'o limbă nemaghiară, este secundatŭ de ministrulŭ de finanțe, care interḑice de a se mai primi la perceptoratŭ chitanțe scrise într'o limbă nemaghiară. După finanțe urméză ministrulŭ de instrucțiune publică și maghiariséză esamenele învĕțăceilorŭ de farmacià. Intr'aceea, societatea maghiară, sub masca *„Reuniunilorŭ de cultură“* (Kulturegyletek) ia asupra sa maghiarisarea societățiĭ.

Astfelŭ se întêmplă, că raportulŭ nesuferitŭ alŭ naționalitățilorŭ către guvernŭ nu s'a schimbatŭ până astăḑĭ întru nimicŭ; o nouă ordonanță mai vêrtosŭ, publicată în fóia oficială din 9 Martie, taie atâtŭ de adêncŭ în viéța naționalitățilorŭ nemaghiare, precum — putemŭ sĕ ḑicemŭ — nicĭ o lege n'a făcutŭ acésta dela încheiarea pactuluĭ încóce.

Ordonanța respectivă întră în vigóre cu 1 Aprilie 1888. Disposițiunile ei, — carĭ nu întrecŭ stipulațiunile legiĭ, ce i-a servitŭ de basă — în privința desconsiderăriĭ, suntŭ clare; limba germană, română etc. a perdutŭ pretensiunea la scutulŭ legiĭ; obligațiunile, contractele, polițele, condicele comerciale în limba germană nu se onoréză, décă au sĕ servéscă ca basă pentru întabularea în cărțile funduare. Dér nu numai limba germană, — două terțialitățĭ din cetățeniĭ statuluĭ maghiarŭ, de 10 milióne, au perdutŭ dreptulŭ d'a se servi în comerciu și în comunicațiune de limba lorŭ priceputà, de limba maternă. De sigurŭ nu trebue sĕ ne provocămŭ la eterna lege morală, [pentru ca sĕ vedemŭ într'însa una din acele mĕsurĭ, carĭ — ca multe altele — are sĕ servéscă numai și numai maghiarisăriĭ generale, și ea va avé numai acelŭ succesŭ, de a desvolta dreptulŭ și conceptulŭ de dreptŭ, de conșciință a poporuluĭ.

Sĕ nu crédă cineva, că este o esagerațiune, décă noi afirmămŭ, că acéstă ordonanță este aptă mai multŭ decâtŭ orĭ care alta sĕ desnaționaliseze comunicațiunea; institutele nóstre de banĭ se pregătescŭ deja: obligațiunile vechĭ germane, contractele de cumpĕrare germane se punŭ la o parte și deja suntŭ obligațiunĭ maghiare prin satele nóstre săsescĭ și românescĭ. Țĕranulŭ subscrie o obligațiune, a căreĭ limbă nu o cunósce și martoriĭ îĭ adeverescŭ cuprinsulŭ documentuluĭ maghiarŭ, pe care eĭ înșișĭ nu'lŭ înțelegŭ.

După maghiarisarea documentelorŭ are sĕ urmeze maghiarisarea comerciuluĭ privatŭ, căcĭ pentru ce sĕ plătéscă ómeniĭ taxele de traducerĭ? Acestea se potŭ cruța, décă documentulŭ se concipiază din capulŭ loculuĭ în limba maghiară. Dér nu numaĭ din punctŭ de vedere alŭ speselorŭ, ci multŭ mai energicŭ va influința asupra maghiarisăreĭ generale a comunicațiuneĭ întârḑierea, ce resultă din usulŭ documentelorŭ nemaghiare în procedura judecătoréscă. Egoismulŭ este espusŭ la suferințe și el este puternicŭlŭ motorŭ pentru faptele ómenilorŭ. Rĕulŭ însĕ se întinde mai departe: de câte orĭ vine negutătorulŭ în posițiune de a căuta sĕ efectuéscă pe basa unuĭ estrasŭ din condică prenotațiunea unei pretensiunĭ, atuncĭ 'i se adeveresce proverbulŭ: „cine vine maĭ ântâi, macină mai curêndŭ,“ ba și traducerea unuĭ estrasŭ din condică cere timpŭ și pretinde banĭ, n'ar face elŭ óre mai bine, décă ar purta condicele din capulŭ loculuĭ în limba maghiară? Și cine ia asupră'șĭ garanța, că traducerea făcută de dragomanŭ este corectă? Fi-va statulŭ în stare sĕ instituéscă dragomanĭ capabilĭ pentru mai multŭ de 250 de oficiĭ catastrale? Și abia pentru cele mai puține oficiĭ va fi de ajunsŭ unŭ dragomanŭ; vorŭ trebui a se instala doi, trei, patru și mai multĭ, décă este, ca sĕ satisfacă tuturorŭ recerințelorŭ.“

Convențiunea comercială cu România.

Relativŭ la acéstă convențiune, care ocupă spiritele în România și în Austro-Ungaria de aprópe doi anĭ, ḑiarulŭ *„Bukarester Tageblatt“* scrie următórele:

Cu vr'o două lunĭ mai nainte se lățise faima, că negociațiunile pentru încheiarea unei convențiunĭ comerciale între România și Austro-Ungaria s'ar fi reînceputŭ.

Faima a fostŭ întemeiată. Negoțiațiunile s'au reînceputŭ într'adevĕrŭ și se continuă cu celŭ mai mare zelŭ. Ba putemŭ spune, că guvernulŭ românŭ a datŭ de astădată probe, carĭ documentéză în modŭ neîndoiosŭ dorința și voința firmă de a pune capĕtŭ stăriĭ actuale a lucrurilorŭ.

Modulŭ, cum se pórtă astăḑĭ negoțiațiunile, este altulŭ. In vreme ce în anulŭ 1886 și 1887 se căuta a se încheia tractatulŭ pe basa cestiunilorŭ fundamentale și a detaliurilorŭ stabilite de comisarĭ specialĭ, astăḑĭ s'au înțelesŭ guvernele respective, ca cestiunile fundamentale sĕ le reguleze pe cale diplomatică. In timpulŭ de față duréză negociațiunile între ministrulŭ de esterne, d-lŭ *Ferichide*, și între ministrulŭ plenipotențiarŭ austro-ungarŭ, d-lŭ conte *Goluchowski.*

D-lŭ Ferichide a remisŭ d-luĭ *Goluckowski* acum vr'o trei sĕptĕmânĭ o notă din partea guvernuluĭ Românieĭ, în care este lămuritŭ punctulŭ de purcedere alŭ guvernuluĭ românŭ. Nota a fostŭ triméșă la Viena și acum s'aștéptă rĕspunsulŭ.

Starea actuală a lucrurilorŭ nu trebue nicĭ-decum desconsiderată, căcĭ în vreme ce la ruperea din urmă a purparleurilorŭ în anulŭ 1887 diferința de opiniunĭ a ambelorŭ guverne se referea la multe cestiunĭ, astăḑĭ ea a fostŭ redusă de guvernulŭ românŭ la două, și adecă: *1) la cestiunea importuluĭ de vite românescĭ în Austro-Ungaria, și 2) la stabilirea unuĭ tarifŭ vamalŭ*, prin care sĕ pótă afla ocrotire industria Românieĭ, ce acum se nasce. Tóte cestiunile de tarifŭ relative la fiscŭ au fostŭ evitate. Relativŭ la cele două cestiunĭ s'a dobênditŭ o înțelegere și mai suntŭ numai nisce micĭ diferințe carĭ trecuescŭ delăturate.

O voce simpatică la adresa nouluĭ împĕratŭ germanŭ.

„L'Autorité“ publică cu privire la noulŭ împĕratŭ germanŭ Frideric următórele aprețiărĭ ale d-luĭ Paulŭ de Cassagnac, care este conducĕtorulŭ drepteĭ din camera francesă:

Cuvintele împĕratuluĭ Frideric întêmpină pretutindenea recunoscință și admirațiune. Impĕratulŭ Frideric a doveditŭ fórte multŭ caracterŭ și o tăriă ne i pomenită. Imperiulŭ germanŭ de as.ăḑĭ trimbiță pacea cu accentulŭ sincerităței indiscutabile. In cuvintele împĕratuluĭ găsesce omulŭ atâta lealitate, încât credĭ ceea ce îșĭ spune. Omulŭ simte, că pe tronulŭ germanŭ s'a suitŭ celŭ mai cinstitŭ omŭ alŭ țĕreĭ. Actualulŭ imperiu nu mai însemnéză numai pacea, ci și libertatea rațională.

Impĕratulŭ nu voiesce persecutarea catolicilorŭ și a israeliților, după cum promiseră uniĭ; și are dreptate.

Dintre tóte asupririle, cea mai rușinósă și cea mai rea este cea religiósă, fiă orĭ-care religiunea contra căreia este îndreptată. Acéstă pace în afară și înăuntru este fericirea unuĭ poporŭ. Epoca de aurŭ, care a urmatŭ după cea de ferŭ, este opera unuĭ înțeleptŭ, a unuĭ patriotŭ și a unuĭ mare suveranŭ, care în istoriă va avé bine-cuvêntarea popórelorŭ. Da, pace este pretutindenea, pentru că décă Germania nu se gândesce la resbelŭ, altă națiune nu se mai gândesce. Lucrulŭ acesta este unŭ visŭ realisatŭ.

Unŭ asemenea spiritŭ înaltŭ, unŭ caracterŭ atâtŭ de frumosŭ ne face sĕ ne aducemŭ aminte de Marcu Aureliu. Provedința protegiândŭ pe împĕratulŭ Fridericŭ, protege nu numai pe Francia, ci pe întréga Europă.

Impreună cu d-lŭ Paulŭ de Cassagnac amŭ puté ḑice, că mai tóte ḑiarele rusescĭ facŭ sĕ reésă caracterulŭ eminamente moderatŭ și împăciuitorŭ alŭ manifestelorŭ împĕratuluĭ Fridericŭ. Se speră, că împrejurarea acésta va contribui la consolidarea păceĭ europene.

Mórtea împĕratuluĭ Wilhelm.

Cu privire la îmormêntarea împĕratuluĭ Vilhelmŭ se mai raportéză din Berlinŭ următórele:

Imormêntarea împĕratuluĭ Vilhelm s'a celebratŭ conformŭ programeĭ. Stradele pe unde trecea cortegiulŭ erau decorate ca nicĭodată. In urma unuĭ ḑidŭ de soldațĭ se îngrămădea mulțimea compusă din mai multe miĭ de persóne.

Impĕrătésa Augusta asistă la defilarea cortegiuluĭ, stând la una din ferestrele palatuluĭ.

La ceremonia funebră au luatŭ parte prințulŭ imperialŭ, regele Românieĭ, alŭ Saxonieĭ, alŭ Belgieĭ, prințiĭ regalĭ, archiducele Rudolf, mariĭ ducĭ aĭ Rusieĭ, prințulŭ de Galles și alțĭ prințĭ.

Printre representanțiĭ puterilorŭ se remarcă: generalulŭ francesŭ Billot, care diminéța depusese o corónă mare pe sicriulŭ împĕratuluĭ.

Cortejulŭ a ajunsŭ pe la trei óre la Mausoleulŭ dela Charlottenburg.

Impĕratulŭ Friederic era la feréstra casteluluĭ; elŭ a statŭ acolo pe totŭ timpulŭ ceremonieĭ funebre fixândŭ privirile sale asupra Mousoleuluĭ. Impĕrătésa cu familia imperială, asistà la ceremonie, la Mausoleu.

Discursulŭ funebru fŭ rostitŭ de superintendentulŭ *Koegel.* „Dumneḑeu, a ḑisŭ părintele Koegel, a chematŭ pe împĕratulŭ și regele nostru la viéța eternă“. După acésta a urmatŭ cetirea mai multorŭ psalmĭ și citate din evangelie, ér după cetirea uneĭ rugăciunĭ de preotulŭ oficiantŭ începŭ cu toțiĭ ceĭ presențĭ, tinerĭ și bĕtrânĭ, militarĭ și civilĭ, generalĭ și miniștri, carĭ representau puterniculŭ imperiu, a cânta unŭ psalmŭ.

O adêncă emoțiune se vedea pe fața fie-căruia. Se auḑiau oftărĭ și se vedeau cum curgŭ lacrĕmile din ochiĭ încăruntițilorŭ bărbațĭ de statŭ. In mijloculŭ acesteĭ tristețe generale, superintendentulŭ Koegel îșĭ rosti discursulŭ funebru, făcêndŭ deosebite elogiurĭ la adresa reposatuluĭ.

Pe lângă tóte că timpulŭ era frigurosŭ, 10^0 sub zero, numĕrulŭ persónelorŭ carĭ au luatŭ parte la îmormêntare, se evaluéză după uniĭ la 500.000, după alțiĭ la aprópe unŭ milionŭ.

*

Următórea telegramă de condolență a fostŭ adresată împĕrătesei Augusta de către părințiĭ tinerelorŭ Românce care au ur-

matŭ cursurile institutului fundatŭ de împĕrătésa Augusta:

M. S. Impĕrătesei Augusta

Berlinŭ.

Maiestate! In momentulŭ în care lumea întrégă se înclină în fața durerii imposante a Germaniei, sĕ fie permisŭ unorŭ părințĭ pĕtrunșĭ de mâhnire și recunoscință adîncă sĕ depue la piciorele Măiestății Vóstre, în numele lorŭ și alŭ ficelorŭ lorŭ tributulŭ lorŭ de consolațiunĭ fórte respectuóse.

Facă cerulŭ, Maiestate, ca iubirea și recunoscința sĕ pótă depărta din inima Vóstră orĭ ce amărăciune! Binevoițĭ a primi, Maiestate, cu espresiunea mișcată a sentimentelorŭ nóstre, urările nóstre cele mai călduróse pentru prețiósa Vóstră sănĕtate și aceea a augustului Vostru fiu, deja atâtŭ de iubitŭ.

Părinții Româncelorŭ dela „Augusta Stift“: Ionŭ Câmpineanu, Irina Câmpineanu, Sofia Crețulescu, N. Crețulescu, Ana Lahovari, Alesandru Lahovari, G. Apostoleanu, Smaranda Apostoleanu, Principesa Moruzzi, Maria Moruzzi, Dall'-Orso, Corina Dall'Orso, Ioa Alexandrescu, Alesandru Ghica, Caterina Costescu, Vasile Hiotu, Pavelŭ și Maria Tufelcică, Maria și Zoe Boerescu, Giurgea.

SCIRILE ḌILEI.

In 11 Martie s. n. *au fostŭ chirotonisițĭ* din partea Escelenței Sale metropolitului Dr. Vancea următorii teologĭ absoluțĭ din archidiecesa Blașului: Alexandru *Papiu*, destinatŭ de administratorŭ pentru parochia Bistrei; Ioanŭ *Deacŭ*, dispusŭ de administratorŭ în parochia Recea-Cristurŭ din protopopiatulŭ Dergei; Stefanŭ *Popŭ*, (moralistŭ), dispusŭ de cooperatorŭ în Fildulŭ de mijlocŭ; apoi Basiliu *Vlassa*, Gregoriu *Ilea* și Alexandru *Donescu*, carĭ încă nu suntŭ aplicațĭ la parochii.

***

Suntŭ numițĭ *capelanĭ militarĭ* cl. II în reservă: Iuliu *Dragoșŭ*, Laurențiu *Sima*, Alexandru *Sima*, preoțĭ ai diecesei gr. cat. de Gherla; George *Drăganŭ*, Ioanŭ *Cocoșŭ*, Ioanŭ *Manta* și George *Țăposu*, preoțĭ ai archidiecesei gr. or.

***

Se vorbesce că d. *Dimitrie Sturdza* va pleca câtŭ mai curêndŭ la Viena, pentru a aștepta acolo trecerea regelui și a reginei României, carĭ au plecatŭ deja dela Berlinŭ, și carĭ la reîntórcere se ḍice că se vorŭ opri vr'o douĕ ḍile la Viena. Acéstă oprire a regelui la Viena, precum și călĕtoria d-lui Sturdza, *stau în legătură cu negocierile pentru convenția comercială*, — scrie „Națiunea,“

***

Dela Giurgeu, din Sĕcuime, primimŭ o corespondință, prin care ni se descrie în colorĭ frumóse caracterulŭ poporului românŭ din acele părțĭ. „Poporulŭ — ḍice autorulŭ corespondenței — e fórte bunŭ față cu conducĕtorii fidelĭ ai sĕi, e ascultătorŭ și fórte dispusŭ spre fapte frumóse, décă are cine sĕ-lŭ conducă. Durere însĕ, că tocmai lipsa de conducĕtorĭ bunĭ a adusŭ mare calamitate peste poporulŭ românŭ din unele comune, cum suntŭ: Bicazulŭ, Domuculŭ și mai vîrtosŭ Valea-Jidanului. Cu 5—6 anĭ mai nainte locuitorii acestorŭ comune erau fórte bogațĭ, la inimă bunĭ și darnicĭ, la numĕrŭ mai bine de câte 1100 suflete în o comună, curatŭ Românĭ. Astăḍĭ însĕ poporulŭ e sĕrăcitŭ și în periculŭ de a se nimici. Bisericile suntŭ micĭ, scolile slabe, orĭ de locŭ. Acésta atestă slăbiciunea conducĕtorilorŭ din trecutŭ.“

Rĕmâne dér, ca actualii conducĕtorĭ din părțile Giurgeului, între carĭ unii suntŭ ómenĭ tinerĭ și viguroșĭ, sĕ se pună cu tótă seriositatea pe lucru și sĕ repare sinistrele urmărĭ, causate prin indiferentismulŭ, orĭ póte prin nepriceperea antecesorilorŭ sĕi.

***

Duminecă Episcopii din România s'au întrunitŭ la Mitropolitulŭ Primatŭ, unde au discutatŭ mai multe cestiunĭ cu privire la *îmbunĕtățirea clerului mireanŭ*, scrie „Unirea“. Până la votarea în acéstă privință a unui proiectŭ de legĭ, episcopii bisericei au convenitŭ, ca sĕ stărue pe lângă d. ministru alŭ cultelor sĕ prevadă în viitorulŭ bugetŭ suma necesară pentru înființarea secretarilorŭ protoereilorŭ, revisorilorŭ de județe și proestoșilorŭ de plășĭ. Guvernulŭ este dispusŭ sĕ trécă în bugetŭ suma necesară.

***

In comuna *Paár* din comitatulŭ Tolna, publicându-se concursŭ pentru ocuparea postului de învĕțătorŭ adjunct cu o leafă anuală în totalŭ *numai de 166 fl. pe anŭ,* s'a presentatŭ — precum spune „Luminatorulŭ“ — o *legiune întrégă* de oferte.

Se vede dér, că nicĭ sórtea învĕțătorilorŭ maghiarĭ din Ungaria nu este mai puținŭ vrednică de compătimitŭ, ca sórtea învĕțătorilorŭ noștri din Ardealŭ. Pionerii culturei unguresci ducŭ ḍile amare în epoca „Kulturegylet“-urilorŭ.

***

In Kezdi-Oșorheiu *asentarea* s'a sĕvêrșitŭ la 15 Martie. Resultatulŭ a fost *peste mĕsură slabŭ.* Din 80 de tinerĭ abia s'au aflatŭ 13 apțĭ pentru serviciulŭ militarŭ.

***

In urma secetei îndelungate da astăvéră, în deosebite părțĭ din România se simte *mare lipsă de bucate* între țĕranĭ. Din partea statului s'au luatŭ mĕsurĭ pentru ajutorarea celorŭ lipsițĭ. S'a constituitŭ unŭ comitetŭ pentru a-le distribui cucuruzŭ (păpușoiu) gratuitŭ. Valórea cucuruzului de distribuitŭ represintă suma de 257,000 lei n.

Sâmbătă a plecatŭ la Berlinŭ, angageatŭ cu 1800 de lei pe lună, la Circulŭ imperialŭ de acolo, gimnasticulŭ românŭ *Traianŭ Lupu,* elevulŭ d-lui profesorŭ de arme și gimnastică Moceanu, din România. Se scie că, printre gimnasticii actualĭ, numai Boisette, Wilson și Traianŭ Lupu facŭ *„duplulŭ saltŭ mortalŭ“.* la róta gigantică pe trapezŭ.

Telegramă particulară a „Gaz. Trans.“

Clușiu, 31 Martie, 11 óre 45 m. a. m. — In *procesulŭ „Gazetei“* juriulŭ s'a compus la $10^1/_2$ óre. Membrii: dr. Georgiu Hincz, Franciscŭ Mack, Iosifŭ Sugár, dr. Ottó Csigmantori, Bela Bokros, dr. Purjes, dr. Cejtei, dr. Bernath, Sigismundŭ Akos, dr. Veres, dr. Nagy Ferencz, Beteg.

Suplențĭ: Colomanŭ Vicol, dr. Klug. Tribunalulŭ e compusŭ din: Președinte Dominik Péterffy; juḍĭ: Emericŭ Mikó, Carolŭ Csiszér; notarĭ: Kocsi și Halász; procurorŭ: dr. Ioanŭ Biró; apĕrătorŭ: Simeonŭ Damianŭ; translatorŭ dr. Isacŭ.

Clușŭ, 21 Martie, 11 óre 8 m. — Dr. Aurel Mureșian cere, ca sĕ se constate în fața tribunalului, *décă membrii juriului cunoscŭ limba română, pentru-că acusații nu suntŭ în proprietatea limbei statului,* și fără cunoscința limbei române, juriulŭ nu ar fi în posițiunea de a judeca conformŭ jurămêntului lorŭ; juriulŭ nepricepândŭ pe acusațĭ, nu ar primi impresiunea imediată asupra convingerei lorŭ, éră acusații arŭ fi eschișĭ dela possibilitatea apĕrărei lorŭ, conformŭ dreptului ce-lŭ au.

Presidiulŭ rógă pe acei jurațĭ, carĭ sciu romănesce, sĕ se ridice. **Se ridică doi.** Mureșianu constată, că juriulŭ, compusŭ de așa, încâtŭ numai doi membri pricepŭ limba acusațilorŭ, *este imposibilŭ de a judeca conformŭ jurămêntului depusŭ; cere tribunalului, ca sĕ compună unŭ atare juriu,* **care pricepe limba română.**

Președintele se provócă la legile din 1868 și **denégă cererea.** Pertractarea continuă.

Cum se ajută alții.

In unulŭ din numerii mai próspețĭ ai ḍiarului germanŭ localŭ am cetitŭ cu multă plăcere unŭ raportŭ asupra succesului practicŭ, ce'lŭ au stăruințele nobile ale unorŭ fruntașĭ sasĭ dintr'o comună vecină.

Acestŭ raportŭ nu-lŭ putemŭ recomanda din destulŭ preoților, învĕțătorilorŭ, cu unŭ cuvêntŭ, tuturorŭ binevoitorilorŭ poporului nostru. Raportulŭ conține patru puncte și este următorulŭ:

1. La anulŭ 1885 presbiteriulŭ bisericei lutérane din Sân-Petru (Szt. Péter, Petersberg, Comitat. Brașovului) a numitŭ din sînulŭ sĕu unŭ *Comitetŭ de ajutorare*, compusŭ de regulă din preotŭ, notarŭ și primarulŭ comunalŭ, cu misiunea ca, décă unŭ economŭ cinstitŭ și harnicŭ ar avé zălogitŭ vreunŭ locŭ, séu ar vré sĕ cumpere vre-o bucată de locŭ, Comitetulŭ în grabă și fără spese sĕ-i câștige banii de lipsă pentru rescumpĕrarea zălogului, séu pentru cumpărarea locului. Altŭ soiu de datorii nu suntŭ ajutate.

Banii trebuincioșĭ pentru scopulŭ acesta Comitetulŭ de ajutorare îi ridică din casŭ în casŭ dela cassa de păstrare din Brașovŭ, pe lângă garanția solidară a tuturorŭ membrilorŭ din presbiteriu. Împrumutatulŭ ajutoratŭ se obligă a lucra cum se cade loculŭ scăpatŭ séu cumpăratŭ în chipulŭ acesta, tómna a vinde recólta și întréga sumă căpĕtată a o înmâna Comitetului de susŭ, până răfuesce tótă datoria, capitalulŭ și dobênda. Sumele replătite se administréză cassei de păstrare numai de câtŭ. Cassa de păstrare le face ușurință, că le deschide unŭ contcorentŭ așa, că banii se potŭ replăti orĭ-cândŭ, interesele se respundŭ numai pe timpulŭ, câtŭ se țînŭ banii. Membrii Comitetului de ajutorare nu cerŭ nicĭ o resplată pentru tóte ostenelele lorŭ.

In an, 1887 nóuĕ inșĭ au căpĕtatŭ imprumuturĭ în chipulŭ acesta, în sumă de 856 fl. cu carĭ s'au cumpĕratŭ șése jugere de pămêntŭ arătorŭ; de altă parte împrumutații de mai 'nainte au replătitŭ capitalŭ și interese fl. 398.

Dela introducerea acestei instituții, până la sfêrșitulŭ an. 1887, preste totŭ, s'au ajutoratŭ 22 partide cu suma de 2176 fl., din carĭ 640·23 fl. s'au și plătitŭ inderĕptŭ.

2 In aceeașĭ comunŭ, totŭ în an. 1885, au înființatŭ Reuniunea femeilorŭ săsescĭ unŭ *Asilŭ pentru copii micĭ,* celŭ mai vechiu de felulŭ acesta în țera Bârsei. Adevĕratŭ asilŭ, nu grădină de copii. In elŭ se primescŭ copiii spre îngrijire în vêrstă dela trei anĭ și este întocmitŭ după modelulŭ unui asemenea institutŭ, pe care l'a vĕḍutŭ conducĕtórea în Nürnberg.

Anume, pentru scopulŭ asilului s'a clăditŭ în curtea unde locuesce notarulŭ, o hală de scândurĭ, încăpătóre, înăuntru suntŭ mese și scaune cu picióre scurte câțiva sacĭ cu paie, pe carĭ se culcă copii, după ce s'au ostenitŭ jucându-se. O grămadă de nisipŭ sub unŭ pĕrŭ umbrosŭ, róbe micĭ de căratŭ, lopețĭ, pile (mince, coțcă) și altele, servescŭ copiilorŭ pentru jucării în liberŭ. Instrucția se mărginesce pe lângă a deda copiii sĕ

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(6)

DICȚIONARŬ POPORALŬ.

Cuvinte românescĭ din jurulŭ Năsĕudului, de poporŭ grăite și totŭ pentru poporŭ alcătuite.

Adunate de dascălulŭ *Iuliu Bugnariu.*

(Urmare din Nr. 261—265 din „G. T.“ anulŭ trecutŭ.)

(Fine.)

478. *Steregie*=funinginea, ce se află pe cornii dela acoperișulŭ caselorŭ.
479. *Nótinŭ-ă*=mielŭ orĭ mielușea de unŭ anŭ.
480. *Cotorónță*=muiere blăstĕmată, difamată, femeiă prostituată.
481. *Imboțire* (ca verbŭ)=sbêrcire, șifonare.
482. *Șubredŭ, jubredŭ*=gingașŭ, delicatŭ, fragedŭ. Șubredescŭ = frăgedescŭ; devinŭ palidŭ, topitŭ.
483. *Hangiocŭ-ă*=birtașŭ, birtășiță; economŭ, económă.
484. *Schelălăire*=gemere. (Ca verbŭ și subst.)
485. *Lălăire* (ca verbŭ și subst.)=lărmuire, sbierare, strigare.
486. *Fleșcăire* (ca verbŭ)=veștedire, pălire, ofilare.
487. *Budadău*=pĕcurarŭ; ficiorŭ blăstĕmatŭ, trasŭ-împinsŭ; bătutŭ de stele.
488. *Tulucŭ*=puiu de lupŭ.
489. *A te întofla*=a te încălța cu opincĭ fără picŭ de îngrijire.
490. *Ficiulucscŭ*=descosŭ cu vorba, silescŭ pe cineva, ca sĕ-mĭ spună ceva.
491. *Smêrdŭ*=omŭ urîtŭ, ponturosŭ, artăgosŭ, omŭ cu capulŭ amână.
492. *Udritŭ*=bețivŭ, omŭ căruia îi place a ședé pururea cu gura la capulŭ buții.
493. *Cârțibŭ*=cepulŭ dela buțĭ, pe care iese vinarsulŭ orĭ vinulŭ.
494. *Primătarițŭ*=pribégŭ, umblătorŭ de icĭ colea. Primătăriță se ḍice nu numai despre ómenĭ, ci și despre animale nerаționale d. e. despre cânĭ etc. Acesta-i câne fórte *primătarițŭ*, adecă pribégŭ, care n'are țéră caldă.
495. *Nójă*=turmă de animale sĕlbatice d. e. de lupĭ.
496. *Saricŭ*=sumanŭ, cricŭ, șpențelŭ, zubănŭ.
497. *Pliuhă*=vinarsŭ, rachiu, stropșală etc.
498. *Cisartău*=tovarășŭ, prietenŭ; cameradŭ.
499. *Huruescŭ*=lucru, muncescŭ; obosescŭ, trudescŭ.
500. *Harhotă*=omŭ cu gură mare, sfătosŭ, pedante; gura satului.
501. *Gaburŭ*=grofŭ, conte. Acestŭ cuvêntŭ se folosesce fórte adeseorĭ și în poveștile nóstre poporale etc.
502. *Burdă, bușdă*=casă mică și vechiă.
503. *Ciarnapócă*=muiere négră și urîtă.
504. *Ciarmă.* (Veḍĭ „ciarnapócă“).
505. *Burdujescŭ*=împingŭ, împungŭ ca boii.
506. *Sbibĕlŭ*=dracŭ, sătană, ucigă-lŭ crucea.
507. *Băjagnă*=desagă.
508. *Bășcănéță*=sacŭ, sĕcuețŭ, sĕcueciorŭ.
509. *Busnare* (ca verbŭ)=a te drâmboia, a te mânia, a te supĕra. *Busnărŭ*=drâmboiatŭ, mâniosŭ, săritŭ din țîțînĭ.
510. *Burde*=omŭ brihănosŭ, pântecosŭ, cu fóle mare.
511. *Sĕcuénă* (Veḍĭ „bășcănéță).
512. *Droncănescŭ*, drongăluescŭ=facŭ sĕ sune ceva d. e. clopotulŭ.

De aicĭ cuvêntulŭ *dróngă*=clopotŭ rĕu, stricatŭ.

513. *Drosgănescŭ*=grăescŭ lucrurĭ neînțelese, vorbescŭ fără șirŭ, fără logică, sĕ fiă numai cu vorbă, ca Țiganulŭ, care a furatŭ ciocanulŭ dela nașu-sĕu.
514. *Meteleu*=omŭ prostŭ, mutŭ, trénca-flénca.

Jócă, jócă *meteleu*,
Sciu, că n'ai lucratŭ de greu!

515. *Térfă*=opincă rea, ruptă, carea nu se mai póte folosi.
516. *Dubă*=temniță, carcerŭ, închisóre, bobêrnă.
517. *Duculuire* (ca verbŭ)=se cuvine, se cade d. e. nu se duculueșce sĕ bațĭ tu pe mamă-ta, carea e slabă și bolnavă și nu are cu ce sĕ se îmbrace și sĕ se hrănéscă de pe o ḍi pe alta!
518. *Checŭ*=omŭ micŭ miserabilŭ, ticăitŭ.
519. *Jașcău*=pungă orĭ sĕcuețŭ micŭ de piele, în care'șĭ țînŭ pipașii tăbaculŭ.

Frunḍă verde odoleanŭ,
De-așŭ trăi măcarŭ unŭ anŭ

deie bineţe, sĕ mulţăméscă, sĕ se pórte cuviinciosŭ, sĕ vorbéscă curatŭ, sĕ deprindă unele jocurĭ copilărescĭ şi unele cântece. Asilulŭ este deschisŭ numai în lunile de véră, când copii rĕmânŭ şi peste amédŭ în asilŭ, astfelŭ, că părinţii potŭ lucra la câmpŭ, fără a fi împedecaţĭ. Érna, cum şi véra în timpŭ ploiosŭ copiii rĕmânŭ acasă.

Valóre are următorulŭ principiu: în linia dintâiu mama este chemată şi datóre a-şĭ cresce copilulŭ, precum, de altă parte şi copilulŭ către nimenĭ nu are sĕ se alipéscă mai intimŭ în iubire recunoscĕtóe, decâtŭ către mama lui. Anulŭ trecutŭ a fostŭ cercetatŭ asilulŭ, preste totŭ, de 60 de copii. Conducĕtóre este soţia notarului, d-na Carolina Goldschmidt.

3. Totŭ Reuniunea femeilorŭ amintită a înfiinţatŭ şi supraveghiază o *Şcólă de lucru pentru fete.* Instrucţia în acésta se face în 6 despărţĕminte în câte 6 óre pe sĕptĕmână. Conducĕtóre şi aicĭ este vrednica conducĕtóre a asilului. In anulŭ trecutŭ s'au instruitŭ în tóte despărţĕmintele 57 fetiţe în diferite lucrărĭ de mână: împletire de ciorapĭ, cusuturĭ, tivire, a face gaure de nasturĭ (bumbĭ), a cóse nasturĭ, a cârpi, a croi haine şi altele.

4. In Noemvre anulŭ trecutŭ s'a deschisŭ *şcóla de lucru pentru tinerimea bărbătéscă.* Acésta a fostŭ cercetată în schimbŭ de patru orĭ pe sĕptĕmână de 8 băieţĭ, 8 ficiorĭ şi de 8 bărbaţĭ tinerĭ. Instrucţia au propus'o doi membri din presbiteriu, George şi Iónŭ Klees, învĕţându-i a pregăti deosebite lucrurĭ trebuitóre la casă şi'n economiă: scaune scăunence, laviţe, cuiere şi altele.

Pănă aci raportulŭ.

Ore tóte acestea nu s'ar potrivi şi pentru comunele nóstre? Nu cutezŭ a întreba, décă s'a întrodusŭ aşa ceva şi prin comunele nóstre, pentru că suntŭ prea sigurŭ că asemenĭ dispoşiţiunĭ nu s'au întrodusŭ nicăirĭ. Nu dóră că n'am fi şi noi în stare a ne ajutora, noi pe noi, ci fiindcă rarŭ ne gândimŭ la ceea ce este practicŭ, ce putemŭ şi ce ar trebui sĕ facemŭ.

Omenĭ harnicĭ şi cinstiţĭ putemŭ ajuta şi noi pentru că, harŭ domnului astădĭ avemŭ destute aşeḑăminte de banĭ — asile pentru copii ne suntŭ trebuitóre ca pânea de tóte ḑilele — ér a se da instrucţii practice tinerimei de parte femeéscă şi bărbătéscă, ar fi de unŭ folosŭ nespusŭ pentru noi. Pentru ceste din urmă, la casŭ de lipsă, s'ar puté chiar şi plăti unorŭ femei şi bărbaţĭ din colecte séu de alt-undeva.

Cei chiămaţĭ se pună decĭ umĕrŭ la umĕrŭ.

Petra-Petrescu.

Literatură.

„Fóia bisericéscă şi scolastică", organŭ alŭ provinciei metropolitane gr. c. de Alba-Iulia şi Făgăraşŭ. Apare în Blaşŭ la 1 şi 15 s. n. a fiă-cărei lunĭ. Redactor pentru partea bisericéscă *dr. Ioanŭ Raţŭ*; pentru partea scolastică *Alexandru Uilăcanŭ.* — Nr. 12 dela 15 Martie cuprinde în partea bisericéscă: Ioanŭ Inocenţiu L. B. Clainŭ de Sadŭ (urmare). — Observaţiunĭ cu privire la raportulŭ ce esistă între biserica românéscă greco-catolică şi biserica romano-catolică, de dr. Augustinŭ Bunea. — Conferinţele pastorale, de dr. Ioanŭ Popŭ. — Varietăţĭ. In partea scolastică: Utilitatea scienţelorŭ naturalĭ. — Ce a fostŭ şcóla trivială la noi, la Românĭ de P. Ungureanu. — Bolnăvirĭ repentine. — Ordinaţiunĭ ministeriale pentru şcólele medie. — Corespondenţă. — varietăţĭ.

Sĕ punŭ mâna pe duşmanŭ,
Pe duşmanulŭ ţĕrii mele,
Ce-i aduse-atâtea rele,
Sĕ-i iaŭ pielea de pe capŭ
Sĕ-mĭ facŭ *jascău* de tăbacŭ etc.

520. *Buga*=taurŭ.
Rage *buga*'ntre hotarĕ
Şi se-aude-a noua ţéră.

521. *Ciumpavŭ*; aşa se numesce unŭ calŭ orĭ unŭ bou, carele a umblatŭ pe căi petróse şi'i s'au rosŭ unghiile pănă la carne, din care pricină schiopătéză.
Pe toţĭ nouĕ i-am spetitŭ
Şi pe toţĭ i-am ciumpăvitŭ,
Potrivnică n'am găsitŭ!

522. *Haitce*=tóte uneltele câte aparţinŭ unui carŭ orĭ căruţĕ.
Şedŭ *haitcele*'nşirate
Şi boii legaţĭ de róte,
Radulŭ îi bate de mórte etc.

523. *Năsută*; aşa se numesce o óiă albă cu pată négră pe nasŭ; séu din contră: una négră cu pată albă.
Vre-o cincĭ sute
De năsute,
Care pascŭ vara pe munte etc.

Hordou, Februarie 1888.

Din comitate.

Din raportele cetite în adunările comitetelorŭ administrative cu privire la luna lui Februarie estragemŭ următórele:

Comitatulŭ Turda-Arieşŭ. S'au estradatŭ în decursulŭ lunei Februarie 12 paşaporte pentru liberă trecere în regatulŭ României. Pagubele pricinuite prin incendiurĭ se socotescŭ cu totulŭ în 332 fl.

Starea sanitară a locuitorilorŭ a fostŭ favorabilă. Morburĭ epidemice au obvenitŭ numai în comuna Lupşa şi în Turda. In Lupşa a grassatŭ vĕrsatulŭ, în Turda scarlatina. In spitalulŭ din Turda au statŭ sub cură 49, a muritŭ 1, s'au vindecatŭ 14. Intre animale epidemii nu s'au ivitŭ.

In darea directă s'au incassatŭ în decursulŭ acestei lunĭ 19,962 fl. $31^1/_2$ cr, rĕmânendŭ *restanţă 260,427 fl. 46 cr.*, în darea militară s'au incassatŭ 469 fl. 68 cr., restanţa face însă 22,697 fl. 13 cr. In raportŭ cu aceeaşĭ lună din anulŭ trecutŭ, s'au incassatŭ in anulŭ acesta *mai puţinŭ* în darea directă cu 3812 fl. 29 cr., în cea militară cu 516 fl. 89 cr.

Comitatulŭ Hunedóra. In adunarea comitetului administrativŭ. vicespanulŭ raporta, că comerciulŭ şi industria stagnéză în acestŭ comitatŭ, *poporulŭ sĕrăcesce.*

Inspectorulŭ de scóle raportase, că scóla de statŭ din Sibişelŭ cu finea lui Februarie s'a închisŭ, din causa lipsei de cercetătorĭ. Ministrulŭ de culte şi instrucţiune publică a redusŭ cu unulŭ posturile de învĕţătorĭ dela scóla de statŭ din Selaşulŭ de susŭ, rĕmânendŭ în funcţiune pe viitorŭ numai doi învĕţătorĭ şi 2 învĕţătóre, în locŭ de 3 învĕţătorĭ şi 2 învĕţătóre. Senatulŭ scolarŭ din Ruşĭ a cerutŭ dela statŭ ajutorŭ pentru susţinerea scólei comunale de acolo, dér find-că statulŭ n'o mai póte susţiné şi banii trebuincioşĭ pentru acésta nu i-a pututŭ da, senatulŭ scolarŭ şĭ-a cerutŭ autorisaţiă pentru a-şĭ ridica o scólă confesională în loculŭ celei comunale.

Raportulŭ inspectorului de dare a fostŭ încă şi mai tristŭ. Elŭ cerŭ esecuţiă asupra mai multorŭ imobile pentru incassarea de spese pricinuite cu comassările. Din darea restantă a 51 comună au trebuitŭ sĕ se ştérgă 10,000 fl., ca ne mai incasabilĭ.

Étă dovedile cele mai sinistre despre miseria înfricoşată la care fură aduşĭ locuitorii acestui comitatŭ românescŭ sub vitregă stăpânire ungurescă de adĭ. Unŭ adevĕratŭ vandalismŭ în tóte privinţele şi pe tóte terenele!

Capriciurile timpului. Inundărĭ.

Cu datŭ de 19 Martie n. nĭ-se scriu din *Baia de Crişŭ* următórele:

Timpulŭ în ḑiua de astă-ḑĭ s'a arătatŭ pe aicĭ fórte capriciosŭ. De cu dediminéţă a fostŭ înoratŭ, pe la prânḑŭ s'a înseninatŭ puţinŭ şi a lucitŭ sórele; după aceea éră s'a întunecatŭ ceriulŭ, *a începutŭ a tuna şi a fulgera* ca în timpŭ de véră. Plóia mestecată cu puţină *grindină*, ajutate de vêntulŭ puternicŭ, se isbesce în ferestre cu mare putere elementară.... Neaua de pe valea Crişului, de pe la feţe şi de pe culmile dealurilorŭ din giurŭ, mai puţinŭ înalţe, s'a topitŭ.

Temperatura s'a urcatŭ destulŭ preste zero. *Crişulŭ* de erĭ séră a începutŭ a cresce în mĕsură formidabilă; pe astă-ḑĭ diminéţă eră eşitŭ multŭ din alvia sa, enundândŭ unŭ teritoriu destulŭ de considerabilŭ. Comuna Bradu pare a fi espusă maĭ tare şi în mĕsură mai mare corentului acestui rîu capriciosŭ.

— Totŭ cu data de 19 Martie ni-se scrie din *Şeitinŭ*, că Mureşulŭ şi prin părţile acele a inundatŭ, făcêndŭ mai multe pagube; douĕ morĭ le-a distrusŭ; mai multe obiecte, mai vîrtosŭ unelte de morĭ se vedeau plutindŭ pe Murĕşŭ.

Intêmplărĭ diferite.

Ni se scrie din *Şieitinŭ*, cu data 19 Martie: „Joi, când venia apa cu gheţă pe Murĕşŭ, unŭ plugarŭ, Grigorŭ Gebeleşŭ, şi cu ginere-sĕu, vĕḑêndŭ pe Murĕşŭ că vine unŭ fusŭ de móră, cu periculŭ vieţii se duseră cu o gondolă sĕ prindă fusulŭ; depărtându-se dela ţĕrmure, vĕḑură înotândŭ printre sloii de ghiéţă ceva negréţă. Óre ce e? se întrebară ei. Credeau că e lupŭ. Se apropiară cu gondola într'acolo şi étă unŭ cerbŭ de 3 anĭ sare în luntre, şi după elŭ încă unulŭ de 2 anĭ, şi trei căpriore!

Românii noştri lăsară fusulŭ şi aduseră caprele. Tóte 5 deslegate le aduseră şi le băgară în casă, unde după ce se încălḑiră şi 'şĭ veniră în orĭ, începură a mânca fênŭ. Auḑindŭ gendarmii şi primăria, le luară dela ómenĭ, le duseră la casa comunală, unde mergŭ ómenii sĕ le védă. Se ḑice, că după scurgerea apei le vorŭ elibera."

Incendiu. In comuna Haţegŭ din comitatulŭ Têrnavei marĭ unŭ incendiu a prefăcutŭ în cenuşă averea a 7 proprietarĭ. Paguba este socotită în 1764 fl., dintre carĭ preţŭ de 850 fl. au fostŭ asiguraţĭ.

Convocare.

Despărţĕmêntulŭ I alŭ *Reuniunei învĕţătorilorŭ rom. gr. or. din Districtulŭ X Braşovŭ* 'şĭ va ţiné adunarea sa generală *Duminecă în 20 Martie* a. c. st. v. în şcóla dela biserica St. Adormirĭ din Satalungŭ şi anumitŭ dela 10—$12^1/_2$ óre a. m. şi dela 3—5 óre p. m. la care suntŭ învitaţĭ prin acésta a participa toţĭ on. membri ai acestui despărţ. împreună cu alte persóne amice şcólei. Altă învitare specială afară de acésta nu se va mai face.

Obiectele de pertractare în acéstă adunare vorŭ fi:

1. Conformŭ decisiunei şi însărcinării comitetului centralŭ alŭ Reuniunei prin hârtia sa, dtto Braşovŭ, 17 Ianuarie a. c. Nro 11, sĕ va desbate tema:

„Cum sĕ se propună desemnulŭ în şcóla poporală?" (Partea teoretică şi partea practică), prelegĕtorŭ d-lŭ George Fulea, învĕţătorŭ la susŭ numita şcólă.

2. Propunerĭ de sine stătătóre.

Satulungŭ, 6 Martie v. 1888.

Iónŭ Dorea,	**N. Bârseanu,**
preşedinte.	secretarŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.")

Viena, 21 Martie. — Maiestatea Sa Împĕratulŭ şi regele a creatŭ noulŭ postŭ de inspectorŭ generalŭ alŭ infanteriei. Postulŭ acesta a fostŭ conferitŭ principelui de Coronă.

Berlinŭ, 21 Martie. — Reichstagulŭ a primitŭ cu unanimitate proiectulŭ de adresă, precum şi propunerea de a se aduce unŭ proiectŭ pentru ridicarea unui monumentŭ în onórea împĕratului Vilhelm. Imediatŭ după aceea Reichstagulŭ s'a închisŭ în urma unui ordinŭ împĕrătescŭ. — Amêndouĕ casele dietei prusiene primiră proiectele de adresă fără desbatere şi unanimŭ.

Telegramă particulară a „Gaz. Trans."

Cluşiu, 21 Martie, 3 óre 20 m. După cetirea acusaţiunei articulilorŭ încriminaţĭ, procurorulŭ esdune acusa verbalŭ. **Acusaţii,** pin motivulŭ, că juraţii în proporţiune de ḑece, faţă de doi, nu cunoscŭ limba lorŭ română, **renunţă la apĕrare,** fiindŭ constrînşĭ. Rógă pe apĕrătorulŭ Damianŭ sĕ espună din punctŭ de vedere juridicŭ apĕrarea. **Urméză o apĕrare succésă.** Procurorulŭ replică. Apĕrătorulŭ duplică. — Juriulŭ se retrage.

Preşedintele Juriului dr. Nagy faţă cu Bobancu rĕspunde la întrebarea: **décă e vinovatŭ? cu 7 da şi 5 nu;** *relativŭ la dr. Mureşianu* **cu 2 da şi 10 nu.**

Tribunalulŭ judecă pe Bobancu la 4 lunĭ închisóre, 50 fl. amendă.

Pe dr. Mureşianu îlŭ achită.

Bobancu, ca şi procurorulŭ, insinuă nulitate.

Dare de sémă şi mulţămită publică.

Satulungŭ, 4 (16) Martie 1888.

D-lŭ Ioanŭ Moldovanŭ, domiciliatŭ în Bucurescĭ, înţelegêndŭ despre starea critică în care se află scóla nóstră, dela biserica S. S. Archangelĭ din Satulungŭ, a binevoitŭ a întreprinde o colectă benevolă între amicii şi cunoscuţii D-sale din Bucurescĭ şi din prejurŭ, şi a ne trimite unŭ ajutorŭ de 163 lei noi, adecă: una sută şésedecĭ şi trei lei noĭ, colectaţĭ dela următorii P. T. Domnĭ:

I. Wittels 15 lei, I. Mihalcea 5 lei, Matache Ionescu 5 lei, D. I. Martinovicĭ 2 lei, Ioniţă Stefănescu 5 lei, Al. N. Zisu 5 lei, I. Bobeşŭ 5 lei, Radu Gologanŭ 5 lei, Ioanŭ Georgescu 5 lei, P. I. Iculescu 5 lei, Christache I. Trandafirescu 5 lei, Ioanŭ R. Puricescu 5 lei, D. V. Păcăţianu 5 lei, Theodorŭ Rădulescu 5 lei, Nicu Popescu 2 lei, Ioanŭ Ionescu 2 lei, Ilie Dumitrescu 5 lei, Ioanŭ Trandafirescu 2 lei, Badia P. Tiulescu 5 lei, Ioanŭ Munteanu 5 lei, Costache Pavelescu 5 lei, Fraţii I. Gologanŭ 5 lei, G. Bărbucianŭ 2 lei, Jenĭ 2 lei, I. Bediceanŭ 3 lei, Ioanŭ I Boncotă 3 lei, Nicolae Rădulescu 2 lei, Manole G. Vineşŭ 3 lei, Adolfŭ Wiener 3 lei, Ioanŭ Stefănescu 2 lei, D. V. Pascu 10 lei, Vas. Pandulescu 5 lei şi colectantulŭ I. Moldovanŭ 20 lei.

Suma totală 163 lei noi.

Pentru acéstă sumă, Comitetulŭ parochialŭ dela biserica susŭ amintită se simte îndatoratŭ a aduce în numele comunei bisericescĭ mulţămită publică atâtŭ Dlui colectante Ioanŭ Moldovanŭ, ca fostŭ elevŭ alŭ scólei nóstre, câtŭ şi tuturorŭ celorlalţĭ generoşĭ donatorĭ.

Comitetulŭ parochialŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 20 Martie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.75
Renta de hârtiă 5%	83.35
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	93.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	108.50
Bonurĭ rurale ungare	104.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ	103.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Transilvane	103.70
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Renta de hârtiă austriacă	77.40
Renta de argintŭ austriacŭ	79.15
Renta de aurŭ austriacă	109.35
Losurĭ din 1860	131.55
Acţiunile băncei austro-ungare	856.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungur.	269.75
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	267.90
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	122.25
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	123.70
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.99
Napoleon-d'orĭ	10.05
Mărcĭ 100 împ. germane	62.40
Londra 10 Livres sterlinge	127.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 21 Martie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.47	Vênd.	8.48
Argintŭ românescŭ	„	8.44	„	8.48
Napoleon-d'orĭ	„	10.03	„	10.06
Lire turcescĭ	„	11.34	„	11.37
Imperialĭ	„	10.34	„	10.37
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble rusescĭ	„	101.—	„	102.—
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Bilanţulŭ anualŭ

din 31 Decemvre 1887 alŭ societăţii

„ALBINA“, institutŭ de creditŭ şi de economii în Sibiiu.

Active.		fl. cr.
Cassa în numĕrarŭ		41,922.81
Monetă.		4,144.93
Cambie de bancă . . . -		1,774,281.22
Imprumuturĭ pe hipotece:		
a) în scrisurĭ fonciare	1,086,938.15	
b) în numĕrarŭ . . . . ,	86,652.38	1,173,590.53
Credite cambiale cu acoperire hipotecară		191,472.43
Credite fixe		94,424.60
Avansurĭ pe efecte publice.		69,650.40
Credite de cont-curent . . . . -		107,874.05
Imprumuturĭ pe producte		25,804.47
Casa institutului, realităţĭ dela gara Braşovŭ şi diverse realităţĭ de vêndare . .		132,483.69
Efecte publice . . , ...		225,472.70
Efectele fondului de garanţă ale scrisurilorŭ tonciare		289,888.80
Efectele fondului de pensiunĭ alŭ funcţionariloră institutului		24,552.90
Mobiliarŭ . . . , ...	6,895,36	
după amortisare de	689.55	6,205.81
Depunerĭ la băncĭ şi diverse conturĭ debit.		105,575.46
		fl. 4,267,344.80

Pasive.		fl. cr.
Capitalŭ socialŭ		
3000 acţiunĭ à fl. 100		300,000.—
Fondulŭ de reservă alŭ acţionarilorŭ . .		59,848.80
Depunerĭ pentru fructificare		2,485,513.82
Scrisurĭ fonciare de 6% în circulaţiune .	916,900.—	
Scrisurĭ fonciare de 5% în circulaţiune .	135,000.—	
Scrisurĭ fonciare eşite la sorţĭ în circulaţ.	1,100.—	1,053,000.—
Fondulŭ de pensiunĭ alŭ funcţionarilorŭ .		26,003.55
Dividende neridicate . . , ...		1,560.—
Cambie de bancă reescomptate		136,652.12
Interese anticipete pro 1888 . , . . .		28,561.60
Avansurĭ de bancă aust.-ung..		129,500.—
Diverse conturĭ creditóre		3,483.48
Profitŭ curatŭ . . . , ...		43,221.43
		fl. 4,267,344.80

Sibiiu, 31 Decemvre 1887.

I. St. Şiuluţiu m. p., membru alŭ direcţiunei. **E. Măcellariu** m. p., membru alŭ direcţiunei. **P. Cosma** m. p., directorŭ esecutivŭ. **Iosifŭ Lissai** m. p., comptabilŭ-şefŭ.

Subsemnatulŭ comitetŭ amŭ examinatŭ bilanţulŭ presentŭ şi confrontându-lŭ cu registrele principale şi auxiliare ale societăţii ţinute în bună regulă, l'amŭ găsitŭ în consonanţă cu aceleaşĭ şi exactŭ.

Sibiiu, în 12 Martie 1888. *Comitetulŭ de supraveghiere*:

Dr. Aurelŭ Brote m. p. **Michaelŭ Kabdebo** m. p. **Cornelius Tobias** m. p. **N. Frateşiu** m. p. **I. Creţiu** m. p.

„PERŞEIU“,

ASOCIARE DE CREDITŬ ŞI PĂSTRARE IN SEINĬ.

CONVOCARE.

Domnii acţionarĭ şi interesaţĭ ai asociărei „Perşeiu“ se invită prin acésta la

Adunarea generală ordinară,

care se va ţiné în Seinĭ la *25 Martie (6 Aprilie)* 1888 dimineţa la 11 óre în localulŭ associărei.

OBIECTELE:

1. Aşternerea bilanţului originalŭ de pre anulŭ alŭ II-lea de gestiune 1887.
2. Hotărîre asupra împărţirei profitului curatŭ.
3. Rădicarea la valóre de acţiunĭ a depositelorŭ aflătóre, după § 9 alinea 2-a din statute.
4. Alegerea secretarului socialŭ.
5. Eventuale propunerĭ, după § 20, litera d) din statute.

Din şedinţa comitetului diriginte·ţinută în Seinĭ la *30 Ianuarie (11 Faur)* 1888.

Alexiu Berinde m. p., preside socialŭ. **Alexandru Zoicasiu** m. p., secretarŭ inter.

MIŞCAREA CASSEI.

a) In anulŭ 1886.

Intrate: fl. 7861.74
Eşite: fl. 7766.94 | la olaltă: fl. 15.638.68
Remanenţa cassei: 104.80

b) In anulŭ 1887.

Intrate: fl, 26,652.52
Eşite: fl. 26,270.38 | la olaltă: fl. 52,922.90
Rem. cassei: fl. 382.14

Active. CONTULŬ BILANŢULUI. Pasive.

	Active	fl.	cr.		Pasive	fl.	cr.
1	Cassa în numĕrarŭ	382	14	1	Capitalulŭ socialŭ după 392 acţii à fl. 5, plătite	1960	—
2	Valorĭ: a. Obligaţiunĭ fl. 6770.80; b. Cambiĭ . . „ 14,754.—; c. Hârtii de valóre 84.—	21,608	80	2	Fondulŭ de reservă de fl. 19, cu interese cu totŭ . .	20	52
3	Valórea efect. după inventar	203	29	3	Diverse deposite fructificate şi interese capitalisate. . .	3461	—
4	Mobiliarul şi spesele fundare de: . . fl. 296.02 după amortisarea ratei a 2-a de: . . fl. 59.20	177	60	4	Interesele acestora neridicate până la 31 Decemvre	127	76
5	Anticipaţiune de chiriă. . .	5	50	5	Creditulŭ fix redicatŭ . . ,	3000	—
6	Interese transitóre pe 1888	433	36	6	Cambie reescomptate	12,885	—
				7	Diverse conturĭ de creditŭ şi mobil. după amor. ratei 2	633	48
				8	Interese anticipate pe 1888	281	17
				9	Profitŭ curatŭ	441	76
		22,810	69			22,810	69

Spese. CONTULŬ PROFITULUI ŞI PERDERILORU Venit.

	Spese	fl.	cr.		Venit	fl.	cr.
1	S'a plătitŭ diverse interese	940	96	1	Din conturĭ diverse.	62	81
2	Interesele fondului de reser.	1	52	2	Diverse interese de împrum.	1316	59
3	Pentru tipăriturĭ, timbru, porto, provisiune cancel. şi diverse conturĭ	245	89	3	Din tipăriturĭ, timbru, provisiune şi penale.	798	84
4	Contribuţiune	17	16				
5	Amortisarea mobil. rata 2.	59	20				
6	Chiria anului.	30	—				
	Onorarie şi bilete de pres. . .	441	75				
8	Profitulŭ curatŭ	441	76				
		2178	24			2178	24

Semnatŭ *Seinĭ*, la 31 Decemvre 1887.

Georgiu Bidea m. p., cassariu. **Alexiu Berinde** m. p,, preside socialŭ. **Alexandru Zoicaşŭ** m, p., secretarŭ inter.

Subsemnatulŭ comitetŭ de supraveghiare confrontândŭ bilanţulŭ presentŭ cu cărţile societăţei, principale şi auxiliare, ţinute în bună regulă, le-amŭ găsitŭ exactŭ şi conformŭ.

Seinĭ. la 11 Faurŭ 1888 Comitetulŭ de supraveghiare:

Lazarŭ Iernea m. p. **Augustinŭ Pelle** m. p. **Ioane Popŭ** m. p, **Sigismundŭ Catoca** m. p. **Onuţiu Murgu** m. p.

Opinia Comitetului de supraveghiare, în privinţa împărţirei prof. curatŭ.

In vederea §-lui 38 din statute profitulŭ curatŭ de fl. 441.76 cr., se opinéză a se împărţi în modulŭ următorŭ:

1. Sĕ se dea spre scopurĭ culturalĭ şi filantropice 20%, adecă fl. 88.35 cr. în mânile curatorimei române bisericescĭ de Seinĭ, — şi anume:
   a) pre cărţĭ scolare scolarilorŭ sĕracĭ din scóla română de Seinĭ fl. 29 50 cr.
   b) totŭ la aceia pre vestminte . . . . „ 29 50 „
   c) pentru ajutorarea şi casualŭ înmormênt. sĕr. rom. din Seinĭ „ 29 35 „
2. In fondulŭ de reservă . . . . „ 118 21 „
3. In urmă, — sĕ se dea după 392 acţii ce le avemŭ, — ca dividendă câte 60 cr. în suma de . . . . „ 235 20 „

Suma: fl. 441 76 cr.

Seinĭ, la 11 Faurŭ 1888. Comitetulŭ de supraveghiare:

Lazarŭ Iernea m. p. **Augustinŭ Pelle** m. p. **Ioane Popŭ** m. p. **Sigismundŭ Catoca** m. p. **Onuţŭ Murgu** m. p.

CONCURSŬ.

Pentru ocuparea următórelorŭ posturĭ de notarĭ cercualĭ, şi anume:

1. In cerculŭ notarialŭ Branulŭ inferiorŭ, de care se ţinŭ comunele Branŭ, Predealŭ şi Sohodolŭ, care este dotatŭ cu salariu anualŭ în banĭ paraţĭ 400 fl., cuartirŭ liberŭ; apoi pauşalŭ de cancelariă 16 fl. şi pauşalŭ pentru încăldîtulŭ cancelariei 30 fl.

2. In cerculŭ notarialŭ nou creatŭ, „Poiana Mĕrului“, de care se ţinŭ comunele Poiana Mĕrului şi Holbacu, care este dotatŭ cu salarŭ anualŭ în banĭ paraţĭ 400 fl., cuartirŭ liberŭ; apoi pauşalŭ de călĕtorie 30 fl., pauşalŭ de cancelariă 18 fl. şi 6 stânginĭ metricĭ pentru încăldîtulŭ cancelariei.

Terminulŭ de concursŭ pentru aceste 2 posturĭ se defige pe 16 Aprilie a. c. inclusive, éră dîlele de alegere se determină pentru cerculŭ notarialŭ dintâiu numitŭ pe 19 Aprilie a. c. în cancelaria comunală din Branŭ; ér pentru celŭ de alŭ 2-lea pe 26 Aprilie a. c. în cancelaria primăriei comunale din Poiana Mĕrului, totdéuna la 10 óre a. m.

Doritorii de a câştiga aceste posturĭ suntŭ învitaţĭ ca sĕ'şĭ înainteze suplicele îndestrate cu documentele, carĭ dovedescŭ cualificaţiunea recerută prin art. de lege I din 1883 § 6; negreşitŭ până la terminulŭ mai susŭ ficsatŭ, cu atâta mai vêrtosŭ, pentru că suplicele întârdîate nu se vorŭ lua în considerare.

Branŭ, în 12 Martie 1888.

Alesandru Belle,
protopretore.

3—3

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ dîarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că maĭ avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei,“ precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţiunea „Gaz. Trans.“

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross,** în librăria **Nicolae Ciurcu** şi **Adolf Albrecht.**

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.